

Motion till riksdagen 2013/14:Kr230

av **Helén Pettersson i Umeå (S)**

Den demokratiska medvetenheten hos unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föreningslivets betydelse för att stärka medvetenheten om demokrati bland unga.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av samlingsplatser för unga och behovet av att satsa på fritidsgårdar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att situationen för de föreningar som inte når upp till kraven på etableringsbidraget från Ungdomsstyrelsen borde ses över.

Motivering

På senare tid har en rad studier och rapporter presenterats som lyfter fram dels att unga i Sverige tappar demokratiskt inflytande, dels att ungas syn på demokratin i sig förändrats i negativ riktning.

Demokrati inte så viktigt för dagens unga svenskar

Nya och omskakande studier visar att mer än var fjärde ung svensk tycker att det vore ganska eller mycket bra om Sverige var odemokratiskt och styrdes av en stark, diktatorisk ledare.

Uppgifter om andelen unga som är politiskt intresserade varierar beroende på hur man mäter. Ungdomsstyrelsens mest aktuella uppgifter visar att bara en tredjedel av de i åldern 16–29 år förstår syftet med och är ganska eller mycket intresserade av politik.

Fel! Okänt namn

Få unga tror sig kunna påverka

Endast 13 procent av de unga tror att de kan påverka politiska beslut och 15 procent anser att de har goda eller ganska goda möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Viljan att vara med och påverka är dock större, 39 procent av de unga svarar att de vill vara med och påverka i den egna kommunen. Var man bor i landet har allt större betydelse för ungas politiska intresse. En större andel unga bosatta utanför storstadsregionerna känner sig mindre delaktiga i samhället. Ungdomsstyrelsens analys visar också att unga med utländsk bakgrund i socialt utsatta förorter är minst lika intresserade av politik och samhällsfrågor som genomsnittet bland unga i hela landet.

En alltför stor grupp unga medborgare i Sverige säger sig vara beredda att sälja sina demokratiska rättigheter för en mindre summa pengar. Många av dem tycker inte att det spelar så stor roll om vi har demokrati eller inte.

Vi socialdemokrater anser att demokrati måste utövas på många vägar och flera plan. Vi socialdemokrater strävar efter en samhällelig ordning, där människor som medborgare och individer kan påverka både utvecklingen i stort och samhällsarbetet i vardagen. Därför strävar vi efter en ordning där varje människa som medborgare, löntagare och konsument kan påverka samhällsutvecklingen och fördelningen av våra resurser, arbetslivets organisation och skolan och arbetslivets villkor. Vi vill låta dessa demokratins ideal prägla hela samhället och människors inbördes förhållande. Vårt mål är ett samhälle utan över- och underordning, utan klasskillnader, könssegregation eller etniska klyftor, ett samhälle utan fördomar och diskriminering, ett samhälle där alla behövs och alla får plats, där alla har samma rätt och samma värde, där alla barn och ungdomar kan växa till fria och självständiga vuxna.

Vi ser ett framväxande problem med allt större främlingsfientlighet som tar sig uttryck i islamofobi och antisemitism samt framväxt av antidemokratiska rörelser och värderingar. Vi ser också problemen med färre unga som är partipolitiskt aktiva och också att demokratin som begrepp och praktik inte längre alltid är självklar. Vi tror att det ideella föreningslivet har en stor och viktig roll.

I dag är det de stora föreningarna som gynnas medan de mindre hamnar i skymundan.

Det finns mängder av små föreningar, framför allt på mindre orter och i mindre kommuner, som gör storartade insatser för ungdomar. Vissa av dem är i dag inte berättigade att få statligt stöd för att utveckla sin verksamhet då de inte når upp till kraven på etableringsbidraget från Ungdomsstyrelsen. Detta bör ses över.

Vikten av tillgång till fritidsgårdar

Möjligheten till samlingslokaler för ungdomar på ungdomars villkor är olika i landet. Flera kommuner har genom åren haft en ambitiös satsning på ungdomsfrågorna, främst manifesterad i en genomtänkt satsning på fritidsgårdar-

Fel! Okänt namn på

na. Det finns en i det flesta fall stor medvetenhet bland många kommunpolitiker om kultur- och fritidsverksamhetens betydelse i barn- och ungdomsarbete.

Tyvärr har det bevisligen skett stora neddragningar, och det skiljer sig ganska mycket i tillgänglighet och öppethållande mellan kommunerna.

Det är självklart så att förekomsten av billiga och tillgängliga mötesplatser motverkar destruktivt beteende och oönskade gängbildningar. Har vi till exempel tillräckligt många fritidsgårdar? Vi anser att många kommuner kunde göra mer och i vissa fall borde uppmuntras att göra mer. Det är viktigt att det finns en fritidsgård i ungdomarnas närmiljö.

Fritidsgårdarna vänder sig i första hand till ungdomar i åldern 12–17 år. Fritidsgårdarna erbjuder möjligheter till en meningsfull fritid, där ungdomarna själva har stort inflytande och kan påverka.

Fritidsgårdarna ska arbeta i ett främjandeperspektiv, i syfte att ge möjligheter till det som skapar friskhet i ungdomars liv. Fritidsgården arbetar med att föra samtal och ge kunskap om etik och moral, rätt och fel, mans- och kvinnoroller, rasism och främlingsfientlighet, droger, demokrati, miljö och hälsa.

Fritidsgården är en trygg attraktiv mötesplats för olika åldrar, kön, kulturell bakgrund och livsstil organiserad av utbildad och kompetent personal. Verksamheten ska präglas av frivillighet och öppenhet.

Fritidsledarens roll är bland annat att se och höra (bekräfta) ungdomarna, få dem att formulera sig, sina livsmål och intressen samt stödja och vägleda dem i realiserandet av dessa. Att öka det demokratiska intresset är en del i det arbetet.

Stockholm den 2 oktober 2013

Helén Pettersson i Umeå (S)